

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

● Nr. 92 (6807)

● Sestdiena, 1997. gada 13. decembris

● Cena Ls 0,16

MĪLESTEIBAS HIMNS

*Jo es runātu cilvēku un engeļu volūdās,
bet mīlestības man nabyutu,
tad es būtu kai dōrdūšais vars
un kai skanūšais zvērgulis.*

*Jo man arī būtu pravītōšonas dōvona
un es zynōtu vysus nūslāpumus un vysas zineibas
īgyutu,*

*un jo man būtu piļneiga ticeiba,
ka es pat kolnus pōrcaltu,
bet mīlestības man nabyutu,
tad es nabyutu nikas.*

*Un jo es nabogim izdaleitu vysu sovū manteibu,
un sovū mīsu atdūtu dadzynōšonai,
bet mīlestības man nabyutu,
tad tys man naleidzātu nikō.*

*Mīlestība ir lānpōrōteiga un pacīteiga,
mīlestība ir labvēleiga,
mīlestība nav skaudeiga, nav uzpyuteiga
un nasalepnoj.*

*Jei nav gūdkōreiga,
jei nasadzan pēc sova,
nasaryugtynoj un nadūmoj ļauna.
Nu nataisneibas jei nasaprīcoj,
bet gon prīcojās par patīseibu.*

*Jei vysu panas,
jei vysam tic,
jei vysu cerej,
un vysu pacīš.*

*Mīlestība naizneikst nikod,
lai arī pravītōjumi izabeigtu,
volūdas byut pōrstōtu, un zinōšonas izgaistu.*

*Myusu zynōšonas ir īrūbežōtas,
myusu pravītōšona ir īrūbežōta,*

● K.Dzenes gatavotais vainags. J.Silicka foto

*un kad atnōk piļneiba,
tad īrūbežōtais izabeidz.*

*Kad es veļ beju bārns,
tad es runōju kai bārns,
es dūmōju kai bārns,
es sprīžu kai bārns.*

*Bet kad es topu veirs,
tad es atmešu tū, kas ir bērnišks.*

*Tagad veļ mes skotamēs kai caur spūguli
attālā,*

*bet tad vaigs vaigā;
tagad es veļ pazeistu napīļneigi,
bet tad es pazeišu vysā piļneigi,
kai arī pats vysā asmu pazeits;*

*Tagadnei palik šytōs trejs:
ticeiba, cereiba, mīlestība,
bet nu jom lelōka ir mīlestība.*

*No Sv. Pōvula Apostola I vēstules korintīšim (Svātī Roksti,
tulkojis un izdevis Dr. Th. Aloizis Broks Aglyunā, 1933. g.)*

ZIŅAS

■ Preiļu rajona padomes represēto lietu komisija informē, ka vēl tikai 23. decembrī komisijas pārstāvji pieņems apmeklētājus arī Līvānos. Šajā dienā būs iespējams saņemt jaunā parauga apliecības. Nākamā gada janvārī komisijas pārstāvji uz Līvāniem vairs nebrauks, un visiem interesentiem nāksies mērot ceļu uz rajona centru.

■ 9. decembrī arī Preiļos kļuva pavisam skaidrs, ka tuvojas Ziemassvētki un Jaungads — pilsētas centrā tika uzstādīta kupla un stalta egle, ista skaistule. Pašvaldības uzņēmuma «Saimnieks» direktors Antons Krišāns informēja, ka egli nācies ilgi meklēt, tomēr atraduši tepat Preiļu tuvumā. Ar pilsētas domi saskaņots spuldziņu iedegšanas grafiks. Atšķirībā no tumšajām ielām, eglītes gaišums iedzīvotājus priecēs no pulksten 17.00 līdz 8.00 no rīta — tāds ir eglītes «darba» režīms: Manīņas, ar kurām meža skaistule izgreznota, izdomājis un izveidojis pašvaldības uzņēmuma «Saimnieks» strādnieks Konstantīns Igoļnieks.

L.Kirillova

■ Rudzētu pagasta padome, atbildot uz iedzīvotāju sūdzībām par lielo vilku skaitu, nolēma piešķirt naudas prēmiju Ls 25 par katru nošauto vilku. Lai cīnītos ar plēsēju, iedzīvotājiem jāgriežas pēc palīdzības pie mednieku kolektīva «Rudzātu mežmala».

■ Rudzātu pagasta padomes sēdē deputāti pieņēma lēmumu izsludināt konkursu par pagasta ģerboņa izstrādāšanu. Pieteikumi jāiesniedz pagasta padomē līdz 1998. gada 1. martam. Konkurss uzvarētāju gaida balva Ls 50.

■ Šogad Līvānos visbiežākie viesi bija celulozes rūpnīcas izvietojuma darba grupas pārstāvji no Rīgas un somu — zviedru speciālisti no firmas «Jaakko Poyry consulting AB». Sarunas risinājās par iespējamo celulozes rūpnīcas būvniecību mūsu novadā, kas ir lielākais ilgtermiņa investīciju projekts Latvijā.

■ Līdz 1998. gada 1. februārim Līvānos noteikts jauns zemes izpircēju vai mantinieku iesniegumu izskatīšanas termiņš. Kā bija paredzēts likuma pirmajā variantā, zemes pieprasītājiem pilsētās iesniegumi bija jāiesniedz līdz 1992. gada 20. jūnijam. Šādu iesniegumu Līvānu pilsētā likumā noteiktajā termiņā bija ne vairāk par septiņdesmit. Lai arī pārējie zemes pieprasītāji iegūtu tiesības uz zemi, iesniegumu iesniegšanas termiņš tika pagarināts līdz 1996. gada 31. decembrim. Šai laikā posmā zemes komisija saņēma vēl 800 iesniegumus, kurus līdz Centrālās zemes komisijas un Valsts zemes dienesta noteiktajam termiņam 1997. gada 1. oktobrim nebija iespējams izskatīt. Tādēļ ir noteikts jauns zemes izpircēju vai mantinieku iesniegumu izskatīšanas termiņš — 1998. gada 1. februāris. Kā informēja Līvānu pilsētas domes juridiskās un lietvedības daļas vadītāja, zemes komisijas priekšsēdētāja Renāte Šmukste, tikai līdz nākamā gada 1. februārim Līvānu zemes komisijā varēs nokārtot zemes izpirkšanas jautājumus.

M.Dziesma

Ir iespēja sadarboties

No 3. līdz 13. novembrim Latvijā viesojās Vasile Cioarics, Moldovas Valsts administrācijas un pārvaldes akadēmijas nodaļas vadītājs. Trīs dienas viņš pavadīja Latgales pašvaldībās, pētot pašvaldību darbu, problēmas, ņemot prognozes, tiesības un pienākumus. Viesis no Moldovas apmeklēja rajona padomi, Līvānos, Stabulnieku un Aizkalnes pagastu, visu pašvaldību vadītāju sanākumi Rēzeknes rajona padomē, Daugavpils rajona Naujienes pagastu, Ilūkstī, Višķu pagastu, Daugavpils rajona padomi. Būdam arī aktīvs žurnālists, Vasile Cioarics ar lielu ieinteresētību tikās ar cilvēkiem, filmēja un fotografēja, lai gūtā informācija būtu arī vizuāla. Braucieni apmaksāja «Sorosa fonds — Latvija». Rajona padomes speciāliste Inese Kursite palūdza Vasili Cioaricu pastāstīt par vizītes iespaidiem, it sevišķi par redzēto un uzzināto Latgalē. Uz to viņš atbildēja: «Ir iespēja sadarboties».

Desmit Latvijā pavadītās dienas, arī tikšanās Latgales rajonos, pārliecināja, ka jūsu pašvaldības ir aizsteigušās krietni tālu priekšā procesiem, kas notiek Moldovā.

Latgalē sastapu darbu pētošus, interesantus un ieinteresētus cilvēkus savas teritorijas attīstībā. Vairums skaidri zināja, kas ir jāizdara, lai pašvaldību darba principi tiktu ievēroti un īstenoti. Skaidri iezīmējās tendence kooperēties un apvienot spēkus un intelektu svarīgu jautājumu risināšanā: gan izglītības uzlabošanā, gan medicīnas pakalpojumu sniegšanā, gan reģionālajā plānošanā. It sevišķi tas bija sajūtams Preiļu un Rēzeknes rajonā. Sarunās ar pašvaldību darbiniekiem un vadītājiem bija interesanti noskaidrot, kā tie cenšas radušos jautājumus un problēmas risināt ar jaunām, netradicionālām metodēm, piemēram, izstrādājot mērķprogrammas un projektus, kas nemaz nav raksturīgi Moldovas pašvaldībām.

Pārsteidza tas, kā vietējās pašvaldības cenšas aizstāvēt savas tiesības un savu neatkarību centrālās varas priekšā. Prota tipa akcijas 23. oktobrī un vietējo pašvaldību pārstāvju tikšanās Cēsīs liecina, ka pašvaldībām pietiek spēka un apņēmības cīnīties par savu neatkarību un patstāvību.

Latgalē tikšanās laikā dzirdēju daudzus viedokļus par pašvaldību reformu. Lie-

lākoties ļaudis ir pret varmācīgu pagastu apvienošanu un rajonu līmeņa pārvaldes likvidēšanu. Lietas būtība ir līdzekļu un darbības kooperācija, lai nodrošinātu savu funkciju izpildi. Tieši tas pats ir sakāms par rajonu padomēm, kas var un spēj un kam vajag būt saglabātām, mūsdienojot to funkcijas.

Daudz jūs darāt arī sabiedrības informēšanā par pašvaldību darbību. Līvānos un Naujienā redzēju informatīvos bukletus un avīzes, ko izdevušas pašvaldības, daudz uzskates un informatīvo materiālu pašvaldību telpās, kas, bez šaubām, atvieglo darbu ar cilvēkiem.

Uzskatu, ka ļoti noderīgs ir tas, ka sarunu gaitā vienotājiem arī par sadarbības iespējām starp Latvijas un Moldovas pašvaldībām. Pastāv lieliska iespēja, un mēs pie šī jautājuma strādāsim, tiklīdz būsīm izpētījuši visus aspektus.

Kopumā ceļojums pa Latviju un īpaši Latgali sagādāja daudz patīkamu pārsteigumu un pārziņojumu. Līdzī uz dzimteni ņemšu visjaukākos iespaidus un atmiņas par tikšanās reizēm un sarunām ar interesantiem, viesmīgiem cilvēkiem. Aizbraucot man ir stingra pārliecība, ka arī turpmāk mēs sadarbosimies, un tas nāks par labu mūsu tautām.

Visās pasta nodaļās un pie lauku pastniekiem līdz 20. decembrim var abonēt «Novadnieku» 1998. gadam. Nenokavējiet!

Skolotāji papildina zināšanas vizuālajā mākslā

● Pelēcu pamatskolas skolotāja Kristīne Kursīte, Aizkalnes pamatskolas direktore Jevdokija Zarāne, Preiļu 2. vidusskolas skolotāja Jelena Aksjonova izgatavo Ziemassvētku rotājumus.

● Skolotāja Veronika Smāne (no labās) iepazīstina kolēģus ar batiku.

Preiļu bērnu un jauniešu centrā pulcējās rajona skolu vizuālās un lietiskās mākslas pulciņu skolotāji. Sarunas temats «Latvijas I vizuālās un lietiskās mākslas festivāls «Nāc un zini varavīksnē»».

Festivāls notiek trijās kārtās — 1. kārtā februārī rajonā; 2. kārtā martā novada centrā Rēzeknē; 3. kārtā festivāla noslēguma izstādes un pasākumi Rīgā 29., 30. un 31. maijā.

Skolotāji tika informēti par darbu vēr-

tēšanas kritērijiem, prasībām, kuras jāievēro, lai piedalītos izstādēs un tērpu šovā. Kā arī par to, kā tiks veidoti šī festivāla pasākumi rajonā un novadā.

Pēc informatīvās daļas skolotājiem bija iespēja iepazīties ar Preiļu bērnu un jauniešu centru un darboties radošajās darbnīcās, kuras vadīja centra direktore Aija Caune, centra pulciņu skolotājas Veronika Smāne un Natālija Onufrijeva.

Aiga Budriķe
J.Silicka foto

RAJONA PAGASTOS

Sutru pagasta padomes sēde

Kārtējā Sutru pagasta padomes sēdē, kā informēja padomes priekšsēdētājs Antons Znotiņš, izskatīti vairāki jautājumi.

Pirmais no tiem — par līdzekļu piešķiršanu pagasta bērniem Ziemassvētku dāvanām. Padomes deputāti nolēma piešķirt 400 latus, lai saldumi divu latu apmērā iznāktu katram pagasta pirmsskolas un skolas vecuma bērnam no pirmās līdz divpadsmitajai klasei neatkarīgi no tā, kādā vispārīgizglītojošā skolā viņš mācās. Piešķirti līdzekļi arī Sutru pamatskolai Ziemassvētku eglītes organizēšanai.

Padomes sēdē deputāti nobalsoja arī par Pašvaldību savienības izdevuma «Logs» abonēšanu padomes vajadzībām nākamajam gadam.

L.Rancāne

SIA «Jata» padomē bija griezies ar iesniegumu pagarināt īres līgumu. Padomes sēdē nolemts līgumu par telpu izīrēšanu pagasta padomes namā SIA «Jata» veikala vajadzībām pagarināt līdz nākamā gada beigām, kā arī uz tādu pat termiņu pagarināt alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu tirdzniecības atļauju.

Padomes sēdē deputāti nobalsoja par vēstuli, kas adresēta rajona padomei un Jēkabpils autobusu parka vadībai. Vēstulē lūgts atklāt autobusu maršrutu «Preiļi — Ančkini — Znotiņi — Kazuļi — Rožupe» ar atiešanas laiku divreiz dienā no Preiļiem — pulksten 6.10 un 16.00. Maršrutu slēgšana pirms vairākiem gadiem pagasta iedzīvotājiem radījusi neērtības.

SPORTS

Livānietis I.Sniķers kļuvis par vicečempionu pirmajā oficiālajā zolītes čempionātā

Jūrmalā notika pirmais oficiālais Latvijas čempionāts zolītes spēlē.

Vispirms 165 čempionāta dalībnieki pēc Šveices sistēmas 10 kārtās izspēlēja pa 32 partijām, bet pēc tam astoņi labākie zolītes spēlētpratēji cīnījās par Latvijas čempiona titulu. Finālā veiksmīgākais bija Agris Krastiņš no Jēkabpils. Par valsts vicečempionu kļuva livānietis Ilgonis Sniķers, bet bronzas godalgu ieguva rīdzinieks Jānis Dunde.

Čempionātā piedalījās vēl divi livānieši

— Jānis Čivčs (22. vieta) un Aivars Putāns (51. vieta), bet vistālāko ceļu uz Jūrmalu bija mērojusi Kangeru ģimene no Zviedrijas.

Topošās Latvijas Zolītes federācijas ģenerālsēdētājs Imants Ārgailis čempionāta noslēguma ceremonijā apgalvoja, ka zolīte ir viena no nacionālās identitātes izpausmēm, kuru atzinuši gan trimdas, gan pašmāju latvieši, kā arī aicināja panākt šīs kārsu spēles atzīšanu visā pasaulē un iekļaušanu Olimpisko spēļu programmā.

P.Pizelis

VĒSTULE «NOVADNIEKAM»

Nepārkāpsim astoto bausli

Cienījamā redakcija! Šo rakstu nosūtīju «Neatkarīgajai Rīta Avīzei», kurā 23. augustā bija ievietots Reinholda Krafta raksts «Preiļos baznīckungs aptīra ticīgos...». Tā kā «Neatkarīgā Rīta Avīze» manu vēstuli nav publicējusi, kā arī neesmu no tās saņēmis atbildi, lūdzu šo vēstuli publicēt «Novadniekā».

Antons Rusiņš, Sutros

astotais Dieva bauslis skan: «Tev nebūs nepatiesu liecību dot pret savu tuvāko». Manā priekšā stāv «Neatkarīgā Rīta Avīze», kurā ievietots R.Krafta raksts «Preiļos baznīckungs aptīra ticīgos...». Izlasot šīs rakstu rindas, katram īsto apstākļu pazinējam rodas pamatotas aizdomas par raksta autora vājo kompetenci Preiļu katoļu draudzes dzīvē. «...tā saka draudzes ticīgie...» Tātad, pats autors personīgi par apstākļiem un cilvēku attiecībām nav pārliecinājies, bet saklausījis stāstījumu no citiem, kuru stāstījumu patiesums ir apšaubāms. Jo raksturīgi ir tas, ka stāstītāji un rakstītāji negrib sevi atklāt, bet vēlas palikt anonīmi. Par to raksta autors izsakās pats:

«Viena no cietušajām, kas vēlējas palikt anonīma... teica, ka draudzes locekļi ir rakstījuši sūdzības metropolitam Jānim Pujātam, bet atbildi nav saņēmuši... J.Cakuls par sūdzībām neko nevarēja pateikt, jo vēstules ir bijušas anonīmas vai rakstītas draudzes vārdā bez noteiktiem parakstiem. Viņš uzskata, ka sarakstīt jau var visu ko, bet, ja ir konkrēti fakti, tad var veikt iekšējo baznīcas izmeklēšanu un noskaidrot patieso vainīgo.» Un pilnīgi pareizi. Divi, trīs neapmierināti anonīmi cilvēki nepārstāv visu draudzi.

Tālāk autors ar lielu līdzjūtību apraksta Preiļu iedzīvotāju smago stāvokli. «Ir ģimenes, kurās četri cilvēki iztiek ar vecmāmiņas pensiju, piepilsētas zemes mazo plekīti, un pa reizei pagādās kāds blakus darbs. Strādājošie mēnesī saņem 40-60 latus lielu algu. Bet priesteris tomēr nekautrējas pieprasīt samaksu par garīgiem pakalpojumiem.»

Kāda jocīga, neizprotama loģika! Visi kaut kā iztiek, kaut ko iegūst, vai no vecmāmiņas pensijas, vai no piepilsētas zemes plekīša, vai no blakusdarba — malakas skaldīšanas. Strādājošie saņem 40-60 latus, bet no kā lai iztiek priesteris? Viņam tāpat ir jāēd, jāģērbjas, un jādzīvo kā citiem cilvēkiem, un viņa galvenais darbs ir vadīt draudzi un sniegt draudzes locekļiem garīgos pakalpojumus. Un par savu darbu viņam ir simtprocentīgs tiesības saņemt vismaz iztikas minimumu. Bet pēc R.Krafta raksta satura iznāk, ka priesteris aptīra draudzes ticīgos, grābj ar saujām latus, bāž savā kabatā un vēl nekautrējas pieprasīt samaksu par garīgiem pakalpojumiem.

Tā nav ticīgu cilvēku valoda, tā ir baznīcas un baznīckungiem naidīga valoda. Īsti ticīgs cilvēks to zina, ka baznīcas bauslība katram draudzes loceklim piesaka palīdzēt uzturēt savu baznīcu un viņas kalpus — mācītājus un arī tos, kas baznīcu apkalpo. Bet šie baznīcai naidīgie elementi grib, lai mācītājs un baznīcas apkalpotāji dzīvo no svaiga gaisa un garīgos pakalpojumus sniedz par velti.

Draudzes prāvestam Jāzepam Gugānam ir jau gandrīz 70 gadi. Malku skaldīt viņš nevar, piepilsētas lauciņu viņš arī nevar apstrādāt. Īstenībā viņam būtu jāsaņem pensija un mierīgi jādzīvo savas vecumdienas. Bet viņš strādā ļoti lielu darbu, viņš vada draudzi, uztur baznīcu kārtībā un izpilda draudzes locekļu vajadzības. Tas, ka draudzes prāvests par garīgiem pakalpojumiem ir noteicis 10,

20, 30 latus lielu maksu, ir baznīcai naidīgo elementu izdomājums. Šo garīgo pakalpojumu samaksas lielumu ir noteicis ne draudzes prāvests, bet ieviesuši paši ticīgie, un šis apmaksas lielums pastāv arī citās apkārtnēs draudzēs. Kam ir, maksā trīsdesmit, bet kam nav, tas maksā, cik viņš spēj un vairāk viņam neviens santīms netiek prasīts.

Ir visādas apbedīšanas: ir apbedīšanas, kur aizgājēju uz baznīcu neved un baznīckungus pie kapa apsvēta aizgājēju, notur lūgšanas, apsvēta kapu un ar to izvadīšanas ceremonija ir izdarīta. Ir arī svinīgas un krāšņas izvadīšanas, kurās piedalās daudz cilvēku un baznīcas apkalpotāji. Tiek sadegtas visas altāra sveces un lustras. Tiek turēta Mise un garš aizlūgums, dzied koris un spēlē ērģeles, dažreiz piedalās pat vairāki priesteri un daudz pavadītāju. Bet tādas izvadīšanas ir saistītas ar izdevumiem. Maksa par patērēto elektrību, maksa par svecēm, maksa par ziediem, maksa par baznīcas sakārtotāņu apkalpojošajam personālam un pēc tam baznīcas tīrīšana un slaucīšana.

Arī laulības ir dažādas. Pirms kara brīvajā Latvijā pēc noteiktajām garīgo pakalpojumu likmēm varēja salaulāties par 3 latu divu liecinieku klātbūtnē bez sevišķām ceremonijām. Varēja salaulāties par 5 latu parastajās svētdienās, pie parastās svētdienas dievkalpojuma rituāla. Bet bija arī bagāti ļaudis, kas varēja maksāt 10 un 15 latus. Uz pasūtījumu bija no ārdurvīm līdz altārim noklāts samta tepīkis, sadegtas visas sveces un lustras, altāri krāšņi rotāti ar ziediem, spēlēja ērģeles un dziedāja koris.

Apmēram tas pats notiek arī tagad, tikai šīs garīgo pakalpojumu likmes nenosaka baznīca, bet aizgājēju piederīgie vai laulājamie šos ceremoniju veidus izvēlas paši pēc savām iespējām. Nekkāda ticīgo aptīrīšana nenotiek. 4. augustā bija Preiļu baznīcā. Tur apmēram bija pusotra simta cilvēku. Uz trijiem baznīcas altāriem dega sveces. Altāri bija pušķoti ar ziediem, uz katra altāra pa divas vāzes, katrā vāzē pa sešiem balto un sarkano gladiolu ziediem. Mises laikā visā baznīcā bija ieslēgti 26 gaismas punkti, uz altāriem elektriskās apgaismošanas sveces un spuldziņu virtenes. No baznīcas augstajiem griestiem, gandrīz līdz zemei, baznīcu greznoja 12 no dzīva zaļuma novitas vītnes. Krāšņi, patīkami, svinīgi, bet pret paša gribu virsū mācās domas — avīzē izlasītā raksta saturs par ticīgo aplaupīšanu... Gaisma, elektrība, sveces, ziedi, krāšņās zaļās vītnes, tas taču viss maksā naudu.

Kad baznīcas pērminders sāka no ticīgajiem ievākt ziedojumus, es vēriģi skatījos, kā tas viss notiek. Ievēroju, ka katrs baznīcā esošais cilvēks upura traukā ziedojumu nemet. Ziedo apmēram katrs ceturtais vai piektais cilvēks. Un kad ziedojumu vācējs pienāca pie manis, es uzmanīgi ieskatījos nelielajā upurtraukā un ieraudzīju, ka tur samestas tikai tumšā metāla monētas, galvenokārt 5, 10 un 20 santīmu monētas. Nevienu baltā metāla monētu nemanīju. Man blakus esošā vecā tantīņa ar trīcošu roku iemeta 2 santīmus. Lai Dievs viņai aizmaksā! Varbūt viņas upurim Dieva acīs būs daudz lielāka vērtība nekā dažam par 20 latiem.

Nekkāds lielais «laupījums» nav sanācis. 34 ziedotāji, rēķinot caurmērā pa 15 santīmiem, kopā 5,30. Skumji, neiznāk pat ziediem, kas salikti uz altāriem. Ar ko lai sedz citus izdevumus?

Kā var būt cilvēkam tik liela bezatbildība un vieglprātība, uzrakstot tādas vārdus, īstos apstākļus nezinot un tos neņemot vērā?

Pati dārgākā manta — veselība

Preiļu slimnīcas apkalpojamajā teritorijā dzīvo vairāk nekā 26 tūkstoši iedzīvotāju. Katrs no viņiem var atļauties cerēt, ka nestundā (tptu, tptu, labāk, lai tā nepienāk) slimnīcā viņam atradīsies gultiņa, piedevām — laba izmeklēšana un teicama ārstēšana. Kādas ir slimnīcas iespējas sniegt medicīniskos pakalpojumus un kāda ir iedzīvotāju veselības aina kopumā, informē galvenais ārsts Jānis Anspoks.

Jaunas medicīniskās iekārtas

Ar līdzekļiem slimnīcai ir pagrūti, jo slimokases saskaitītajos punktos nav paredzēta nauda jaunas aparatūras iegādei, tehnikas nomaiņai, remontam. Šim nolūkam izmantojot naudu, to nākas no kaut kā «atraut», un tās var būt gan darbinieku algām, gan slimnieku veļai paredzētās summas. Šogad laboratorija pārgājusi uz tādu modernu metodi kā vakutaineru un mikrotaineru pielietošana. Slimniekiem asins analīžu ņemšanai tiek izlietoti vienreizējās lietošanas stobriņi, kas novērš iespēju saslimst ar infekcijas slimībām, kas tiek nodotas tiešo kontaktu ceļā — AIDS, sifiliss un tamlīdzīgi. Arī asinis no vēnas analīzei tagad var ņemt ar modernāku ierīci. Sagādāts jauns japāņu firmas asins analizators, pavasarī slimnīca tika pie moderna urīna analizatora. Līdz ar to ir iespēja sagatavot precīzas analīzes, kas labvēlīgi ietekmē diagnozes pareizu noteikšanu. Automāts ir automāts, tam nav sliktā garastāvokļa, tam mājās nav nepatīkšanu, un tas bezkaislīgi uzrāda rādītājus dažādos parametros, kā teica Jānis Anspoks. Agrāk vai vēlāk paredzama medicīnas iestāžu laboratoriju atestācija, jo ilgi nevar būt tā, ka slimokase apmaksā tos punktus, kad analīzes taista ar arhaiskām metodēm, stikliņu ar asins uztriepi skatoties pret logu. Ar jaunajām iekārtām šogad atklāts daudz vairāk slimību, par kurām sirdzējam vēl nebija nojausmas, kaut vai, piemēram, podagra.

Nepieciešamas jaunas rentgena iekārtas, taču šogad slimnīca to nevar atļauties. Savukārt fizioterapijā uzstādītas pārļu vannas. Tās galvenokārt paredzētas cietējiem ar nervu sistēmas slimībām, tās noņem sāpes, nervozitāti. Bez tam šogad slimnīca sagādājusi arī aparatūru, kas vajadzīga ārējām elpošanas funkcijām, lai paskatītos, kā strādā plaušas astmas slimniekiem vai bronhīta gadījumos. Līdz šim šādiem cilvēkiem bija jābrauc uz Daugavpili.

Pērn nopirkts jauns narkozes aparāts operāciju zālei, kas ļāvis izglābt ne vienu vien slimnieka dzīvību. Tas darbojas ar atmosfēras skābekli, slimnieku elpina fizioloģiskāk, tas ir, atbilstoši viņa ikdienišķajai elpošanai, monitorā rāda skābekļa piesātinātību asinīs, paralēli iet elektrokardiogramma un tā tālāk. Slimnieku operācijas laikā vieglāk novērot.

Preiļos iespējamās operācijas

Kā pastāstīja Jānis Anpoks, Preiļu slimnīcā veic visas akūtās operācijas. Tas ir, ikvienu, kas nepieciešama cilvēka dzīvības glābšanai. Ir daudz speciālizēto operāciju, kuru veikšanai pēc diagnozes noteikšanas Preiļos slimnieks tiek nosūtīts uz Rīgas slimnīcām. Nesen Preiļos veikta smaga operācija ar galvaskausa atvēršanu. Slimnieks bija guvis traumu, uz galvas uzgāzoties balķim. Ja steidzīgi netiktu izdarīta galvaskausa operācija, vienkārši izsaktoties, no asins izplūduma neizvadītu asinis, cietušais būtu nomiris.

Caurmērā ik dienas Preiļu slimnīcā notiek pa divām operācijām. Ik pa laikam gadās operācijas, kuras var nosaukt par unikālām, kas prasa ķirurgiem sakoncentrēt visus savus garīgos spēkus. Piemēram, nesen operēts cietušais, kam bija sašķaidīts aizkuņģa dziedzeris. Strādāja visi trīs slimnīcas ķirurgi, operējot dažādās stadijās, konsultēja Rīgas speciālisti. Gan visā pasaulē, gan Latvijā un arī Preiļos ir gadījumi, kad pēc operācijām cilvēki tomēr nomirst. Tas, kā teica Jānis Anspoks, lielākoties nav atkarīgs no ārsta, bet no tā, vai slimnieks laikus lūdzis ārsta palīdzību. Ja būs novēlots, lai kur viņu operēs, maz cerību izglābt.

Tuberkuloze, vēzis, sirds un asinsvadu slimības

Jānis Anpoks uzskata, ka profilaktiskais darbs pašlaik ir ļoti zemā līmenī. Sākoties veselības aizsardzības reformai, par profilaktisko darbu noteikta niecīga samaksa vai pat tās praktiski nav nemaz. Bet cilvēki, ja viņiem pakal nestaiģā un neatgādina par apskatēm, paši uz tām nenāk. Tāpēc ir lielāka iespēja saslimt ar dažādām slimībām, arī tuberkulozi. Piemēram, šogad slimnīcas apkalpojamā zonā no jauna atklāti 19 tuberkulozes slimnieki. Kopā ar viņiem Preiļu rajonā ir 338 tuberkulozes slimnieki. Mūsu mazajam rajonam, atzīst ārsts Jānis Anspoks, tas ir daudz.

Savukārt sifilisa slimnieku skaits palielinājies par 60, kas arī ir daudz. No jauna uzskaitē šogad uzņemti 136 vēža slimnieki. Satrauc, ka no šogad uzskaitē uzņemtajiem vēža slimniekiem trešā slimības stadija ir 37, ceturtā — 44. Šie cilvēki ir stipri vēlu nākuši pie ārsta. Arī uz tuberkulozes slimniekiem attiecas tas pats.

Pie ārsta viņi nāk ar ielaistām slimības formām. Šie cilvēki rada risku ar tuberkulozi saslimt pārējiem. Pirmkārt, ģimenes locekļiem. Otrkārt, visur tur, kur var rasties ar viņiem kontakts un saskare — kinoteātrī, autobusā, uz ielas, veikalā. Pašreizējā likumdošana neparedz iespēju ārstēšanu. Ārstēšanās ir katra paša rokās. Gribi ārstēties, gribi neārstēties. Tāpēc tiem, kas nevēlas ieelpot bacīlus no piespļaudītām ielām, kāpņu telpām,

● Rūpīgi un precīzi savu darbu veic medicīnas statistiķes Regīna Pastare (no kreisās) un Viktorija Upeniece, kas vāc, apkopo un glabā ziņas par iedzīvotāju veselības stāvokli. J.Silicka foto

no klepojoša blakussēdētāja autobusa vai vilcienā, pašiem jādomā, kā pasargāt sevi un bērnus no inficēšanās. Taču lielākas iespējas saslimt esot ar to slimību, ar kuru slimojuši dzimtas senči.

Bet pirmajā vietā starp tām slimībām, kas cilvēku visbiežāk noved kapā, ir sirds un asinsvadu slimības. Arī šie slimnieki vēlu griežas pie ārsta. Ierodas slimnieks, izrādās, ka sāpes bijušas jau pirms trim vai četriem mēnešiem. Zāles nav lietojis. Tagad pie ārsta nokļuvis katastrofālā stāvoklī, ar infarktu, ātrās palīdzības atvests. Bieži gadās, ka lauku cilvēks strādā savos tīrumos, kamēr nokrīt. Rezultātā daudz lielāki izdevumi un daudz vairāk nepadarītu darbu.

Narkoloģija

Narkoloģija ir lieta, ko slimokase neapmaksā, tātad šo darbu praktiski neveic. Tiek sniegta vienīgi neatliekamā palīdzība. Šādi slimnieki — alkoholiķi, narkomāni — ir visai smagi, ar viņiem daudz jāstrādā. Arī paši slimnieki par savu ārstēšanu negrib maksāt. Līdz ar to tiek ārstētas tikai slimības sekas. Kā teica Jānis Anspoks, jāaplūcina cieņa ārstiem, kas ar alkoholiķiem nodarbojas sabiedriskā kārtā. Ārsts narkologs strādā ar tiem, kas paši ierodas pie viņa. Taču īstenībā ar visiem līmes ostītājiem, zāliņu pipētājiem un tamlīdzīgu kontingentu būtu jāstrādā aktīvi. Tie būtu jāizsauc, jānozīmē ārstēšana, tai jāseko, taču šāda darbība netiek apmaksāta.

Iedzīvotāju vispārējais veselības stāvoklis pasliktinās

Vispārējais iedzīvotāju veselības stāvoklis ir pasliktinājies, saka slimnīcas galvenais ārsts Jānis Anpoks. Ne tikai onkoloģiskie un tuberkulozes slimnieki, bet arī sirdzēji ar kaulu vai terapeitiskām slimībām pie ārsta ierodas vēlīnā stadijā. Viens no iemesliem ir tas, ka jāmaksā. Ne Lietuvā, ne Igaunijā pacien-

tiem nav jāmaksā. Pie mums nolemj maksāt, visi piekrīt, un visi priecīgi maksā, ironizē Jānis Anspoks. Poliklinikas un slimnīcas finansējumā ir ietverta šī pacienta daļa, ja viņš nesamaksā, tātad medicīnas iestāde nesaņem plānoto naudu. Ārsts uzskata, ka tā nevajadzētu būt. Bez tam Jānis Anspoks ieteic slimniekiem apdrošināt savu veselību, jo tādā gadījumā par ārstēšanos iznāk mazāk maksāt. Bet apdrošinoties rūpīgi izlasīt, kādu papīru viņš paraksta, kas tajā teikts, lai nerastos strīdi, pērkot zāles.

Paudzū maīņa ar minus zīmi

Šogad Preiļu slimnīcas dzemdību nodaļā piedzimuši 239 bērni, ieskaitot arī jaundzimušos no citiem rajoniem. Mīruši 299, tas attiecas tikai uz Preiļu slimnīcas apkalpoto teritoriju. Tātad, iedzīvotāju skaits sarūk, parādot arī to, ka materiālais un veselības stāvoklis ir sliktāks nekā, teiksim, astoņdesmito gadu beigās. Kritisks stāvoklis ir gan veco ļaužu, gan darbaspējīgo vecuma grupā. Izņemot bērnus, kuriem ir labvēlīgāka situācija, pediatriem par sekošanu bērnu veselības stāvoklim ir iespējams sakrāt vairāk punktiņu.

Galvenais ārsts uzklausa visus apmeklētājus

Jānis Anspoks atzīst, ka dažreiz gadās domstarpības starp slimniekiem, pacientiem un medicīnisko personālu. Kaut arī viņš vienmēr saviem darbiniekiem liekot pie sirds labi attiekties pret slimniekiem, tomēr konflikti rodotos un, droši vien, būšot arī turpmāk, taču ar jebkuru sūdzību slimnieki varot nākt pie viņa vai arī pie galvenā ārsta vietnieka. Jo vairāk slimnīcas un poliklinikas pacientu nāks pie manis ar dažādiem ierosinājumiem un pretenzijām, jo vairāk man būs iespēju slimnīcas darbu uzlabot, teica Jānis Anspoks.

L.Rancāne

DERĪGI PADOMI

Ķiploku eļļa pret aterosklerozi un hipertoniiju

Sagrūz ķiploku, ieliek burkā un uzlej 1 glāzi nerafinētas saulespuķu eļļas. Patur diennakti, laiku pa laikam labi sakratot, tad ieļļ 1 citrona sulu un sajauc. Vēl 78 dienas tur tumšā, vēsā vietā. Lieto pa 1 tējkarotei 3 reizes dienā 30 minūtes pirms ēšanas. Ārstēšanās kurss — 3 mēneši. Pārtraukums — 1 mēnesis, tad kursu atkārt.

Ģerānija ārstē neiralģiju

Noraujiet dažas zaļas lapiņas un uzlieciet uz līnu auduma gabaliņa. Pielieciet ar lapiņām pie slimās vietas, apsieniet ar siltu vilnas lakatu. Pēc 2 stundām sāpes pāries. Kompresē jāliek 2-3 reizes dienā.

Palīdz atradināties no smēķēšanas

100 g zaļu auzu graudu aplej ar 0,5 l degvīna un nostādina tumšā vietā istabas temperatūrā 3 nedēļas, periodiski sakratot. Tad izkāš. Šo izvilkumu var lietot pa 15 pilieniem 3 reizes dienā 20 minūtes pirms ēšanas.

Ja zudusi ēstgriba

0,5 kg notīrītu mārrutku divreiz samaļ ar gaļasmašīnu. Uzlej 0,5 l vārīta ūdens, nostādina cieši noslēgtā traukā, periodiski sakratot. Lieto pa 1 ēdamkarotei 3 reizes dienā 10-15 minūtes pirms ēšanas.

Ķiploks — slimām kājām

Ja tūkst kājas, tās rītos un vakaros var ierīvēt ar ķiploka novārījumu: 1 ēdamkaroti saspiesta ķiploka vāra 5 minūtes 2 glāzēs ūdens, atdzesē un izkāš. Tas

jādara katru dienu.

Zems asinsspiediens

Ja sievietei klimaksa laikā ir zems asinsspiediens, var izmantot šādu recepti: apgraudzē un samaļ 50 g kafijas pupiņu, pievieno 0,5 kg medus, 1 citrona sulu un visu sajauc. Lieto pa 1 tējkarotei 2 stundas pēc ēšanas. Jāglabā ledusskapī.

Dillēs — daudz vitamīnu

Dilles, ar kurām mēs apbārstām vārtus kartupeļus un kuras beram klāt pie zupām, bez kurām nav domājami skābēti gurķi, ne tikai piešķir labu garšu, bet arī uzlabo gremošanu, darbojas pret gāzēm, dzen urīnu un der kā atkrēpošanas līdzeklis. Dillēs ir daudz C, D, E vitamīnu, kā arī liels daudzums dzelzs, kalcija, magnija un fosfora. Tā ka dilles jālieto visu gadu.

«Pasauls Atbalss»

VID Preiļu rajona nodaļa sakarā ar sociālā nodokļa administrēšanas funkciju pārņemšanu izsludina konkursu uz vecākā nodokļu inspektora vietu.

Prasības:

- ▼ vidējā speciālā vai augstākā izglītība,
- ▼ prasme strādāt ar datoru,
- ▼ zināšanas grāmatvedībā un nodokļu likumdošanā.

Pretdentus aicinām pieteikties personīgi 10 dienu laikā pēc šī sludinājuma publicēšanas Preiļos, Raiņa bulvārī 24. Uzziņas pa tālr. 22151.

Tautas dziedniece, psiholoģe Valentīna Kuļešova palīdzēs jums atbrīvoties no dažādām slimībām: ādas, piena dziedzeru, plaušu, sirds, kuņģa, aknu, vairogdziedzera u.c.; izvadīs akmeņus no nierēm, žults, urīnpūšļa; novērsīs lāstu, jaunas acs ietekmi; palīdzēs atrisināt ģimenes problēmas; atbrīvos no stresa, trauksmes sajūtas, bailēm; veiks darbu ar fotogrāfiju; noņems alkohola ietekmi. Pieņems 17. decembrī Preiļos, Raiņa bulvārī 24 (viesnīcas telpās) no plkst. 10.00.

Uzziņas pa tālr. 8-241-21744.

Š. g. 14. decembrī no plkst. 11.00 līdz 17.00 Preiļu 1. pamatskolā Daugavpils ielā 34 notiks kaķu, dekoratīvo un eksotisko dzīvnieku izstāde.

Tiks izstādīti 30 kaķi no 10 šķirnēm, kā arī grauzēji, putni un reptiļi. Biļešu cena bērniem un pensionāriem — Ls 0,30, pieaugušajiem — Ls 0,60.

Jaunietes un jaunieši, ja jūs mēkat dejot un dziedāt, aicinām piedalīties atlases šovkonkursā! Noklausīšanās notiks 15., 16. un 17. decembrī no plkst. 15.00 «Malibu» atpūtas kompleksā Preiļos (2. stāvā, solārijā). Tālr. 23333; 24570 vakaros.

Firma pērk cirsmas un mežus. Tālr. 47-79749, 47-73472, mob. tel. 9-348502.

Ātri un kvalitatīvi remontējam augstspiediena degvielas sūkņus visa veida tehnikai autoservisā Rēzeknē, Maskavas ielā 15 a. Tālr. 246-34639.

Preiļu pagasta padome aicina pieteikties darbā par Liču kultūras nama vadītāju. Tālr. uzziņām 22519.

SIA «DISKS» organizē «B» kategorijas autovadītāju kursu Preiļos. 10% Ziemassvētku atlaide!!! Informācija pa tālr. 24118 vai 21494 vēlams vakaros.

Saskaņā ar Energoapgādes regulēšanaspadomes rīkojumu Nr. 73 š. g. 27. novembrī, sākot ar 1998. g. 1. janvāri, tiks pielietoti jauni tarifi par patērēto elektroenerģiju. Iedzīvotāju sektorā. Ja izmanto vispārējo tarifu, tad izlietotā kilovattstunda maksā 3,9 santimus, ko veido elektroenerģijas cena 3,3051 sant., kam pieskaitīts 18% pievienotās vērtības nodoklis 0,5949 sant. Ja izmanto diennakts zonu tarifu, tad izlietotā enerģija maksā: dienas zonā — 4,34 sant., ko veido elektroenerģijas cena 3,678 sant., kam pieskaitīts 18% pievienotās vērtības nodoklis 0,66204 sant.; nakts zonā (nakts, sestdienās un svētdienās) — 3,037 sant., ko veido elektroenerģijas cena 2,574 sant., kam pieskaitīts 18% pievienotās vērtības nodoklis 0,463 sant. Plašāku informāciju par diferencētiem tarifiem un to pielietošanu varat gūt jūsu apkalpojošā elektrotīklu rajonā.

Austrumu elektriskie tīkli

Apsveikumiem Ziemassvētkos un Jaungadā — 40% atlaide!

«Novadnieks» piedāvā pašvaldībām, iestādēm, organizācijām un firmām ar avīzes starpniecību sveikt savus iedzīvotājus, darbiniekus un klientus Ziemassvētkos un Jaungadā. Apsveikumiem Ziemassvētkos un Jaungadā — 40% atlaide! Apsveikumus pieņem līdz 19. decembrim redakcijā no plkst. 9.00 līdz 17.00. Tālrūnis uzziņām 22305.

IU «Vidzemes tekstils» (Cēsu raj.) pārdos un mainīs pret vilnu (ar piemaksu) gultas pārklājus, logu aizkarus, trikotāžu un dziļu 16. decembrī 9.00 Sīļukalnā, 10.00 Galēnos, 12.00 Stabulniekos, 13.00 Polkoronā, 14.00 Smelteros, 15.00 Pieniņos. 17. decembrī 9.00 Aizkalnē, 10.00 Rušonā, 11.00 Jaunaglonā, 12.00 Aglonā, 15.00 Silajānos. 18. decembrī 9.00 Rudzātos, 10.00 Priekuļos, 12.00 Ličos, 13.00 Upmalā, 14.00 Vanagos, 15.00 Rožupē.

Pārdod

VW Passat, 1981. g. Tālr. 24556, 21203; privatizētu divstāvu dzīvokli; Opel Ascona, 1983. g. Tālr. 21586 pēc 20; M-2140. Tālr. 54624; garāžu Livānos pie gaisa tilta; Audi-80. Tālr. 22809 darbdienu vakaros; kviešus. Piegāde mājās. Tālr. 23185, 21621; VAZ-2101 rezerves daļām. Tel. 24556.

Perk

piekabes «POLAR» dokumentus. Tālr. 37573.

Dažādi

Bilancspējīgs grāmatvedis meklē darbu. Tālr. 21023.

Pērk papīrmalku, bērza finierklučus mežā pie ceļa, cirsmas. Iespējami forvardera pakalpojumi. Samaksa tūlītēja. Tālr. 23743, mob. tel. 29-355766.

LASKANA

Livānos, Dzelzceļa ielā 19

iepērk papīrmalku:

- bērzs, 21,5 USD/m³,
- egle, 16,5 USD/m³,
- priede, 16,5 USD/m³.

Samaksa tūlītēja.
Tālr. 8-29-233808,
8-29-215088.

Par labākajām cenām pērk un pārdod sertifikātos Preiļu pilsētas domē, tālr. 21075; Raiņa bulv. 15 un veic kopēšanas darbus, tālr. 23029; Livānos, Stacijas ielā 1 (bižusais pakalpojumu kombināts), tālr. 44228 dienā, 41221 vakaros.

iepērk lopus dzīvsvārā: govis, buļļus, cūkas, aitas. Izbrauc uz mājām. Samaksa tūlītēja. Noformē subsīdijas. Tālr. Preiļos 21706, Daugavpilī 8-254-53480, 34420.

Ziemassvētkus gaidot, veikals «Celmeņi» piedāvā plašu preču izvēli ar atlaidēm: motorzāģus, gāzes plītis, veļas automātus, ūdens un gaisa sildītājus, putekļu sūcējus. Mūsu adrese: Preiļos, Mehānizatoru ielā 2. Tālr. 21483.

LĪDZJŪTĪBAS

Pār tavu dzīvi mūža vakars klājies, Miers auklē rokas darbā nogurušās. Esam kopā ar Mariju Rumpu, MĀMUĻU mūžībā pavadot. Ķirurģijas nodaļas kolektīvs

Tik mirkli dzīve zied, — tad gaist kā tvaiks. Sāpēs esam ar Rasu Laizāni, no MĀMIŅAS atvadoties. Livānu lut. draudze

Daudz mūžā strādāts, ciests, Daudz citu labā ziedots, Pār lieliem tālumiem ceļš vijies, Nu kļūs tākā solis mieru rod. Izsakām patiesu līdzjūtību Anfsai Veigulei, TĒVU smiltājā guldot. Preiļu slimnīcas kolektīvs

Tumšā dienā migla krita, Egļu zaros vēji elš. Tavas dzīves saule dzisa, Satrūka tavs mūža ceļš. P.Priede Skumju brīdī esam kopā ar Anfsu Veiguli, TĒVU mūžībā pavadot. Preiļu slimnīcas grāmatvežu kolektīvs

Ziemassvētki ir ne tikai mīlestības un gaidīšanas svētki, bet arī dāvanu laiks.

Katrs,

kurš pieteiks Unibankas Eurocard/Mastercard kredītkarti laikā no 15. līdz 30. decembrim —

saņems dāvanu - 20\$

Saņemot karti, šī summa būs ieskaitīta Jūsu kartes kontā

Unibankas Eurocard/Mastercard ir starptautiska kredītkarte, kas nodrošina:

- iespēju norēķināties 220 pasaules valstīs vairāk nekā 13 milj. apkalpošanas vietās, neizmantojot skaidru naudu -veikalos, avioliņiņās, viesnīcās, bankās un daudzos citos uzņēmumos;
- iespēju izņemt skaidru naudu bankas automātos visā pasaulē;
- iespēju saņemt bankas kredītu;
- priekšrocības, saņemot iebraukšanas atļauju ārvalstīs;
- priekšrocības, rezervējot viesnīcu un veicot citu pasūtījumu priekšpamaksu;
- Jūsu dzīvības apdrošināšanu līdz pat 70 000 USD.

PRIECĪGA VĒSTS VISIEM UNIBANKAS EC/MC KARŠU LIETOTĀJIEM — NO 1998.gada 1.janvāra TĪEK SAMAZINĀTA KREDĪTPROCENTU LIKME NO 29% UZ 24%

Novēlam priecīgus Ziemassvētkus un panākumiem bagātu 1998.gadu!

LATVIJAS
unibanka

PREIĻU FILIĀLE
Talsu ielā 3
Preiļi, LV-5300
Tālrūnis: 53-22290

PRIVATIZĀCIJA

APSTIPRINĀTI NOTEIKUMI

Privatizācijas aģentūra paziņo, ka 04.12.1997. ir apstiprināti Valsts akciju sabiedrības "Latvenergo" objekta nr. 9 - garāžas Livānos, Sporta ielā 20, privatizācijas noteikumi

Objekta juridiskā adrese: Pulkveža Brieža ielā 12, Rīga, LV - 1230.
Objekta atrašanās vieta: Sporta ielā 20, Livāni, Preiļu raj., LV - 5316.
Privatizācijas subjekti var iepazīties ar objekta privatizācijas noteikumiem un iesniegt apliecinājumu privatizācijai saskaņā ar tiem Privatizācijas aģentūrā K. Valdemāra ielā 31, Rīgā līdz 06.01.1998. plkst. 16.00.
Vairāku pretendentu gadījumā izsole notiks 17.01.1998. plkst. 11.00 K. Valdemāra ielā 31, Rīgā.

Tālrūnis uzziņām 7021375.

IPA

Privatizācijas aģentūra

K. Valdemāra ielā 31, Rīga, LV - 1887
E-mail: lpa@mail.bkc.lv Home page: http://www.lpa.bkc.lv/